

KINNITAN <i>Meelkaldma</i> 30-10-2007	KINNITAN: _____
MEELKALDMA DIREKTOR	(allkiri) _____
	(ees- ja perekonnanimi) _____
	(ametikoht) _____

OHUTUSJUHEND MEDITSINIÖELE Nr. 12.

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva ohutusjuhendi tutvustamine (esmajuhendamine) töötajale toimub pärast töötaja tööle vormistamist ja sissejuhatava juhendamise läbiviimist tööandja määratud päeva isiku poolt.

Töötaja täiendjuhendamine korraldatakse alljärgnevatelt juhtudel:

- uute töötervishoiu ja tööohutuse juhendite või õigusaktide kehtestamisel või kehtivate nõuete muutumisel;
- töökorralduse muutmisel või kui tema töös on olnud kolmest kuust pikem vaheaeg;
- tehnoloogia või töövahendite vahetamisel või uuendamisel;
- töötaja ümberpaigutamisel teisele tööle või tema tööülesannete olulisel muutumisel;
- kui töötaja rikkus tööohutusnõudeid, mis põhjustas või oleks võinud põhjustada tööõnnetuse;
- tööde või tegevuse puhul, mis ei kuulu töötaja töölepinguga määratud tööde või ametikohustuste hulka;
- kui struktuuriüksuse juht või töötaja ise peab seda vajalikuks;
- kui tööinspektor peab seda vajalikuks.

Täiendjuhendamise sisu ja mahu määrab tööandja.

Töötaja sissejuhatav, esma- ja täiendjuhendamine, väljaõpe ning töötaja iseseisvale tööle lubamine registreeritakse sellekohases päevikus või andmebaasis, kuhu märgitakse:

- juhendamise või väljaõppe kuupäev ja kestus;
- juhendatava ja juhendaja ees- ja perekonnanimi ning amet;
- struktuuriüksus, kuhu töötaja tööle suunati;
- täiendjuhendamise põhjus;
- töötajale tutvustatud juhendite ja õigusaktide nimetused;
- iseseisvale tööle lubamise kuupäev.

Töötaja kinnitab juhendamist, väljaõpet ning iseseisvale tööle lubamist oma allkirjaga.

Töötaja kohustused ja õigused.

Töötaja on kohustatud:

- osalema ohutu töökeskkonna loomisel, järgides töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid;
- järgima tööandja kehtestatud töö- ja puhkeaja korraldust;

- läbima tervisekontrolli vastavalt kehtestatud korrale;
- kasutama ettenähtud isikukaitsevahendeid ning hoidma neid töökorras;
- tagama vastavalt väljaõppele ja tööandja antud juhistele, et tema töö ei ohustaks tema enda ega teiste elu ja tervist ega saastaks keskkonda;
- kohe teatama tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule õnnetusjuhtumist või selle tekkimise ohust, tööõnnetusest või tööülesande täitmist takistavast tervisehäirest;
- täitma tööandja, töökeskkonnaspetsialisti, töötervishoiuarsti, tööinspektori ja töökeskkonnavoliniku töötervishoiu- ja tööohutusosalase korralduse.

Töötajal on keelatud töötada alkoholi-, narkootilises või toksilises joobes või psühhotroopse aine olulise mõju all.

Ohutusnõuete rikkumise korral kannab töötaja vastutust töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse alusel.

Töötajal on õigus:

- nõuda tööandjalt töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastavaid töötingimusi ning ühis- ja isikukaitsevahendeid;
- saada teavet töökeskkonna ohuteguritest, töökeskkonna riskianalüüsi tulemustest, tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavatest abinõudest, tervisekontrolli tulemustest ja tööinspektori ettekirjutusest tööandjale;
- tõsise, ähvardava või vältimatu õnnetusohu korral peatada töö ning lahkuda oma töökohalt või ohtlikult alalt;
- keelduda tööst või peatada töö, mille täitmine seab ohtu tema või teiste isikute tervise või ei võimalda täita keskkonnaohutuse nõudeid, teatades sellest viivitamata tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule;
- nõuda tööandjalt arsti otsuse alusel enda üleviimist ajutiselt või alaliselt teisele tööle või oma töötingimuste ajutist kergendamist;
- nõuda enda üleviimist sobivale päevasele tööle, kui ööajal töötamine on isikule arsti otsuse alusel tervise tõttu vastunäidustatud ning tööandjal on võimalik töötajat vastavale tööle üle viia;
- saada tööst põhjustatud tervisekahjustuse eest hüvitist vastavalt Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrale;
- pöörduda töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikmete, töötajate usaldusisiku ja asukohajärgse tööinspektori poole, kui tema arvates tööandja poolt rakendatavad abinõud ja antud vahendid ei taga töökeskkonna ohutust.

Töötaja tervisekontroll

Töötaja tervisekontroll viiakse läbi tööajal ja tööandja kulul.

Töötaja tervisekontroll algab esmase tervisekontrolliga tööle asumise esimese kuu jooksul ning edaspidi töötervishoiuarsti näidatud ajavahemiku järel, kuid mitte harvem kui üks kord 3 aasta jooksul.

Tervisekontrolli käigus täidab töötaja tervisekontrolli kaardil tervisedeklaratsiooni osa ja kinnitab andmete õigsust allkirjaga.

Töötervishoiuarst olles tutvunud tervisekontrolli alusdokumentidega ning töökohal töötaja töökeskkonna ja töökorraldusega, määrab vajalikud terviseuuringud, kaasates vajadusel eriarste.

Töötervishoiuarst kannab terviseuuringute tulemused tervisekontrolli kaardile, annab hinnangu töötaja tervises seisundile ning teeb otsuse töökeskkonna või töökorralduse töötajale sobivuse kohta.

Töötervishoiuarst teeb töötajale teatavaks tema terviseuuringute tulemused ja tervisekontrolli otsuse.

MEDITSIINIÕE TÖÖS VALITSEVAD RISKID

Tegurid, mis võivad põhjustada kutsehaigusi:

- võimalik on kontakt mitteiooniseeruva kiirgusega, mis lähtub elektrilisest aparatuurist;
- kemikaalidest tingitud allergiad;
- ülekoormushaigused;
- kontakt ultravioletti kiirgusega;
- AIDS JA B-hepatiit.
- psühholoogiline stress.

Tegurid, mis võivad põhjustada tööõnnetusi:

- kukumine patsientide transpordil;
- libastumine või kukumine määrdunud või märjal põrandal;
- elektrilöök (kasutatavatelt elektriseadmetelt)
- põletushaavad kontaktist kuumade pindadega;
- löikehaavad terariistade kasutamisel.

2. ÜLDNÕUDED.

- 2.1.** Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.
- 2.2.** Mitte kasutada tööriistu ja seadmeid, mille käsitlemist ei ole teile õpetatud.
- 2.3.** Töövahendid, seadmed, tööriistad jms. peavad olema paigutatud selliselt, et oleks tagatud ohutus ja käepärasus.
- 2.4.** Töökohad peavad olema hästi valgustatud, kohtvalgustuse lambid ei tohi pimestada töötaja silmi.
- 2.5.** Elektriseadmete eksploatatsioon peab toimuma kooskõlas kehtivate elektriohutuse eeskirjadega.
- 2.6.** Suitsetada tohib ainult selleks eraldatud kohas.
- 2.7.** Elektriaparatuuri tohib kasutada ainult valmistajatehase juhendis näidatud tööde tegemiseks.
- 2.8.** Töötaja on kohustatud kandma ettenähtud tööriietust ja kasutama isikukaitsevahendeid.

3. ENNE TÖÖ ALGUST

- 3.1.** Panna selga ettenähtud eririietus (kittel), jalga madala kontsaga mugavad jalatsid.
- 3.2.** Veenduda, et on olemas kõik vajalikud isikukaitsevahendid – kummikindad, vajadusel näo- või suu-nina kaitse, põll jms. Eririietust hoida isiklikest rõivastest eraldi.
- 3.3.** Kontrollida töökoha puhtust ja valgustatust, selle piisavust tehtava töö iseloomule.

- 3.4. Kontrollida ventilatsioonisüsteemide korrasolekut ja nende töö efektiivsust.
- 3.5. Kontrollida, et ruumides, kus on ettenähtud desinfektsioon või steriliseerimine, on see teostatud.
- 3.6. Kontrollida vajalike tööriistade ja seadmete korrasolekut, tööks vajalike materjalide olemasolu.
- 3.7. Kui töötajal on käte nahahaigusi on töö tegemine reeglina keelatud. Erandjuhul, kui on tegemist mittenakkusliku vigastusega võib töötada kummikinnastes.
- 3.8. Kõik lõike-, torkevahendid (käärid, skalpelligid, süstlad jne.) peavad asuma selleks ettenähtud kohtades (kastides, karpides jne.).
- 3.9. Enne töö algust peab töötaja kontrollima kõiki tema tööga seosesolevaid seadmeid, abivahendeid jm. ning veenduma nende korrasolekus. Mittekorrasolevatega ja ohutusnõuetele mittevastavatega on töötamine keelatud!
- 3.10. Enne töö algust peab töötaja veenduma olemasolevate sanitaartechniliste vahendite (elektri- ja valgustusüsteemid, ventilatsioon jms.) korrasolekus. On keelatud töötamine pimedas või puuduliku valgustusega, ventileerimata tingimustes!
- 3.11. Pesta ja desinfitseerida käed.

4. TÖÖ AJAL

- 4.1. Enne iga patsiendi teenindamist pesta ja desinfitseerida käed ning desinfitseerida töös kasutatavad instrumendid.
- 4.2. Võimaliku verrega kontakti ja muude kontaktnakkuslike olukordade korral töötada ainult kummikinnastes.
- 4.3. Olla töös tähelepanelik, mitte tegeleda kõrvaliste asjadega.
- 4.4. Olla tähelepanelik, et patsiendi ülevaatuse, uuringu- või raviprotseduuride teostamise ajal ei tekiks traumasid. Kasutada ettenähtud kaitsevahendeid!
- 4.5. Süstalde ja muude teravate töövahenditega ümberkäimisel olla eriti ettevaatlik, et mitte vigastada end, patsienti või kaastöötajaid.
- 4.6. Keelatud on käia ringi lahtiste lõike- või torkevahenditega, hoida neid kitli taskus.
- 4.7. Nõud, milles hoitakse desinfitseerivaid aineid, medikamente, piiritust jne. Sulgeda kindlalt pärast kasutamist.
- 4.8. Töötades elektriliste töövahendite ja seadmetega, veenduda nende vastavust eksploateerimiseeskirjade nõuetele. Puuduste leidmisel katkestada kohe töö ja teatada rikest tööandjale.
- 4.9. Elektriaparatuuri ei tohi kasutusel võtta järgmiste puuduste avastamisel:
- pistiku, kaabli või selle kaitsevolliku vigastus;
 - lüliti ebakindlus;
 - riista suitsemine või kuumale isolatsioonile iseloomuliku lõhna eritumine;
 - ebanormaalne müra, vibratsioon või kloppimine;
 - kereosade või käepidemete murdumine või pragunemine.
- 4.10. Seadmete, aparatuuri kasutamisel tuleb täita kõiki seadmete kasutamishendites antud nõudeid. Seadmeid tuleb hoida löökide, ülekoormuse, saastumise ja teiste faktorite eest, mis võiksid seadmeid kahjustada.
- 4.11. Juhusliku seiskumise (toitepinge kadumine, liikuvdetailide kinnikiilumine jms.) korral tuleb kasutatavad seadmed, aparaat vooluvõrgust välja lülitada.
- 4.12. Seadmete, aparatuuri pistik tuleb vooluvõrgust välja lülitada järgmistel juhtudel:
- tööorgani vahetamisel või hooldusel, remondil;

- seadme viimisel ühest tööpaigast teise;
- töövaheajal;
- töö või vahetuse lõpetamisel.

4.13. Vältimaks ohtlikke olukordi ja töövigastusi on keelatud:

- jätta vooluvõrku sisselülitatud aparatuuri järelvalveta;
- anda aparatuuri üle teisele töötajale, kellel pole selle kasutamise õigust;
- rakendada juhtmete või kaablite tõmbepinget või riputada neile raskusi;
- ületada seadme passis lubatud vaheajata töörežiimi;
- võtta seadmetelt maha kaitseeadeldisi või tööriista juhtimise abinõusid;
- aparatuuri lahtivõtmine ja remontimine ilma eriloata.

4.14. Mitte kasutada lahist tuld.

4.15. Jälgida hoolikalt, et enda või patsiendi riidele ei satuks verd, muid elutegevuse produkte, medikamente jne.

4.16. Sooja vee kasutamisel kontrollida, et see ei oleks liiga kuum.

4.17. Kasutades sterilisatsiooni aparati pidage meeles:

- enne tööriistade aparati panekut ja väljavõtmist tuleb aparaat välja lülitada
- vajaliku steriilsusastme saavutamiseks tuleb riistad enne korralikult kuivatada. Aparati ei tohi panna märgasid esemeid.

4.18. Enne aparadi puhastamist kontrolli, et aparaat on välja lülitatud ja juhe kontaktist välja tõmmatud.

Aparaadi puhastamine alkoholi sisaldavate ainetega on keelatud.

4.19. Vajadusel tõsta, ümber paigutada või keerata raskeid patsiente kutsuda appi kaastöötajaid või nende olemasolul kasutada selleks ettenähtud spetsiaalseid mehhanisme, abivahendeid.

4.20. Töökohal on einestamine ja söömine keelatud. See on lubatud ainult selleks ettenähtud kohas.

4.21. Enne söömist ja suitsetamist on kohustuslik pesta ja desinfitseerida käed, soovitatav võtta seljast eririietus.

5. PÄRAST TÖÖD

5.1. Korrasta oma töökoht.

5.2. Panna kasutusel olnud medikamendid, kemikaalid, tööriistad jms. selleks ettenähtud kohta. Tööriistad eelnevalt steriliseerida.

5.3. Kontrollida töövahendite korrasolekut ning vajalike materjalide olemasolu, et jätkata häireteta tööd järgmisel tööpäeval.

5.4. Eriiriietus korrastada ja panna selleks ettenähtud kohta.

5.5. Lahkudes kontrolli, et kõik elektriseadmed on välja lülitatud.

5.6. Kõigist töö juures ilmnenud puudustest informeerida tööandjat.

6. ERGONOOMIA

Tööd, mis on seotud rohke liikumisega ja lihaste venitamisega, tehakse enamasti püstiasendis. Igasuguse seisva töö juures tuleks vältida painutatud selga. Kui inimene kummardub ettepoole või ühele küljele, siis tema jala-, selja- ja ka õlalihased pidevalt pingul. Kui inimene end uuesti sirgeks ajab, tunneb ta seljas valu, just nagu selg oleks kõveras olekus kangeks jäänud. On võimatu kogu aeg pingevabalt seista, kui töö kõrgus ei ole õigesti valitud.

Töökõrgus on väga tähtis tegur. Kui see on ebaõigesti valitud, siis keha väsib väga kiiresti. Töökõrgus peab olema selline, et tööd saaks teha ilma selga painutamata ja õlgu õiges ja pingutamata asendis hoides.

Tööd tuleks teha käte loomuliku asendi juures, nii lähedal kehale kui võimalik.

Tööd, mis ei koorma lihaseid ja mida saab teha asukohta muutmata, tuleks teha istudes. Peab olema võimalik ulatuda kõikjale oma töökohas ilma, et end selleks üleliia venitada või painutada.

Hea istumisasend tähendab, et inimene istub sirgelt töö lähedal. Töölaud ja -tool peavad olema konstrueeritud selliselt, et tööpind oleks peaaegu küünarvartega ühel kõrgusel, selg sirge ja õlad lõdvestatud asendis.

7. TEGUTSEMINE ÕNNETUSOHU JA TULEKAHJU KORRAL

Töötajad peavad tõsise ja ähvardava õnnetusohu korral võtma tarvitusele abinõud vastavalt oma teadmiste ja kättesaadavatele tehnilistele vahenditele võimalike tagajärgede vältimiseks ka sellisel juhul, kui vahetu ülemusega ei ole võimalik kohe ühendust saada.

Tõsise ja vältimatu ohu korral peavad töötajad töökohalt lahkuma kiirelt ja ohutult. Tõsise ja vältimatu ohu korral oma töökohalt või ohtlikult alalt omavoliliselt lahkunud töötajat ei tohi selle eest karistada ega asetada ebasoodsasse olukorda.

Tulekahju tekkimisel tuleb tagada inimeste ohutus ja nende kiire evakueerimine või päästmine ohustatud alast.

Tulekahju avastanud isik on kohustatud:

- teatama viivitamatult häirekeskusele (telefonil 112), kus tulekahju on puhkenud ja mis põleb ning nimetama oma perekonnanime ja teate andmiseks kasutatava telefoninumbri ning vastama päästetöötaja esitatud küsimustele;

- hoiatama ohtu sattunud inimesi;

- sulgema ukсед ja aknad ning välja lülitama ventilatsiooni, tõkestamaks tule levikut;

- võimaluse piires asuma tuld kustutama.

Tulekustutus- ja päästemeeskonna sündmuskohale saabumisel informeerib tulekahju avastanud isik või objekti valdaja esindaja meeskonna juhti:

- tulekahju tekkekohast ja ulatusest;

- võimalikust ohust inimestele;

- muudest tulekahjuga kaasneda võivatest ohtudest (plahvatused, ohtlikud kemikaalid, elektriseadmed jms).

8. ESMAABI

Iga töötaja peab enne tööle asumist olema tutvunud esmaabi andmise juhendiga.

Kõige olulisem on tegutseda rahulikult ja läbimõeldult:

- püüda välja selgitada kannatanu seisukord

- raske tööõnnetuse puhul helistada koheselt hädaabinumbri 112;

- olemasolevate võimaluste piires anda kannatanule abi,

- vajadusel seisata ohtlikud seadmed, välja lülitada elektrivool jne.

Juhul kui töötajal ei ole piisavalt teadmisi esmaabi andmises, siis oodata kuni saabub selleks väljaõpetatud töötaja või kiirabi.

NB! Ebaõigete esmaabi võtete kasutamine võib kannatanu seisundit veelgi raskendada.

9. KASUTATUD KIRJANDUS JA KEHTIVAD ÕIGUSAKTID

1. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus (RT I 1999, 60, 616; 2000, 55, 362; 2001, 17, 78; RT I 2002, 47, 297; RT I 2002, 63, 387; RT I 2003, 20, 120; RT I 2004, 54, 389)
2. Tegevusaladele esitatavad töötervishoiu tööohutus ja nõuded (RT I 1999, 100, 881)
3. Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded (RT I 2000, 4, 30; RT I 2003, 89, 596)
4. Töötajate tervisekontrolli kord (RTL 2003, 56, 816)
5. Tuleohutuse üldnõuded (RTL 2000, 99, 1559; RTL 2004, 100, 1599)
6. Töötervishoiu- ja tööohutusosalase väljaõppe ja täiendõppe kord (RTL 2000, 136, 2157)
7. Raskuste käsitsi teisaldamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded (RTL 2001, 35, 468)